

Vodní toky

Vodní tok je koryto spolu s vodou, která jím trvale nebo po delší část roku odtéká z povodí. V rámci NIL jsou hodnoceny vodní toky, které se nacházejí v rámci kategorie pozemku les a mají šířku do 8 m. Způsob zjištění a metodika odhadu jsou analogické s hodnocením lesních cest.

Kategorie vodních toků

Kategorie toku udává, zda se jedná o tok, kde převažuje odnos (bystřina) nebo akumulace materiálu (říčka) přenášeného vodou. Taktéž definuje, zda jde o tok přirozený (bystřiny a říčky) nebo o meliorační kanál (uměle vytvořené kanály).

Celková odhadnutá délka vodních toků, které protékají lesy v ČR činí $100,7 \pm 5,2$ tis. km, což odpovídá hustotě $35,7 \pm 1,7$ m na hektar přístupné části lesa.

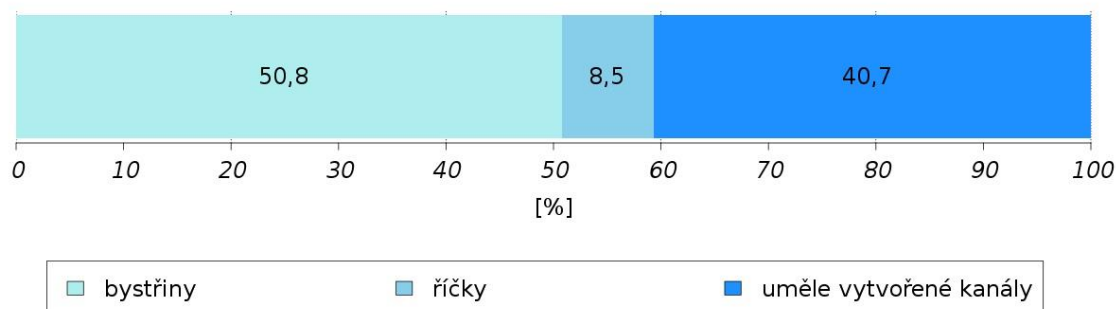
Nejvyšší podíl na celkové délce vodních toků ve výši $50,8 \pm 2,5$ % byl odhadnut pro kategorii toku bystřiny. Uměle vytvořené kanály se na celkové délce toků podílejí $40,7 \pm 2,5$ %. Pouze $8,5 \pm 1,3$ % toků je klasifikováno jako říčky.

Celkem $13,2 \pm 1,8$ % přirozených vodních toků (bystřin a říček) bylo v době šetření bez vody, u uměle vytvořených kanálů činil tento podíl $60,2 \pm 3,3$ %.

Tab. 1: Kategorie vodních toků, NIL2 (2011-2015)

Kategorie toku	Délka			Hustota			Podíl na celkové délce vodních toků		
	Délka [tis. km]	Spodní mez	Horní mez	Hustota [m/ha]	Spodní mez	Horní mez	Podíl [%]	Spodní mez	Horní mez
Bystřiny	51,2	47,7	54,6	18,1	17,0	19,3	50,8	48,4	53,3
Říčky	8,5	7,2	9,9	3,0	2,6	3,5	8,5	7,2	9,7
Uměle vytvořené kanály	41,0	37,5	44,5	14,5	13,3	15,7	40,7	38,2	43,2
Vodní toky	100,7	95,5	105,9	35,7	34,0	37,4	100,0		

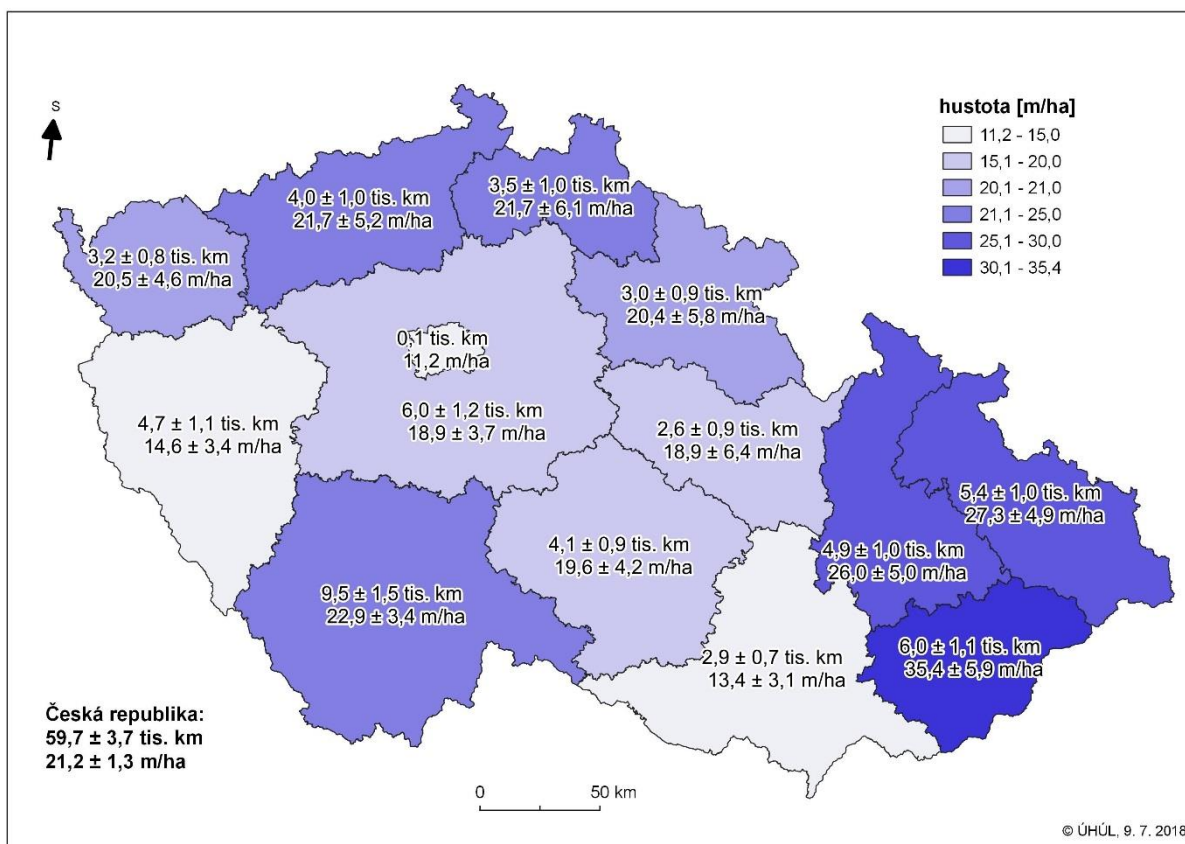
Graf 1: Podíl vodních toků podle kategorie, NIL2 (2011-2015)

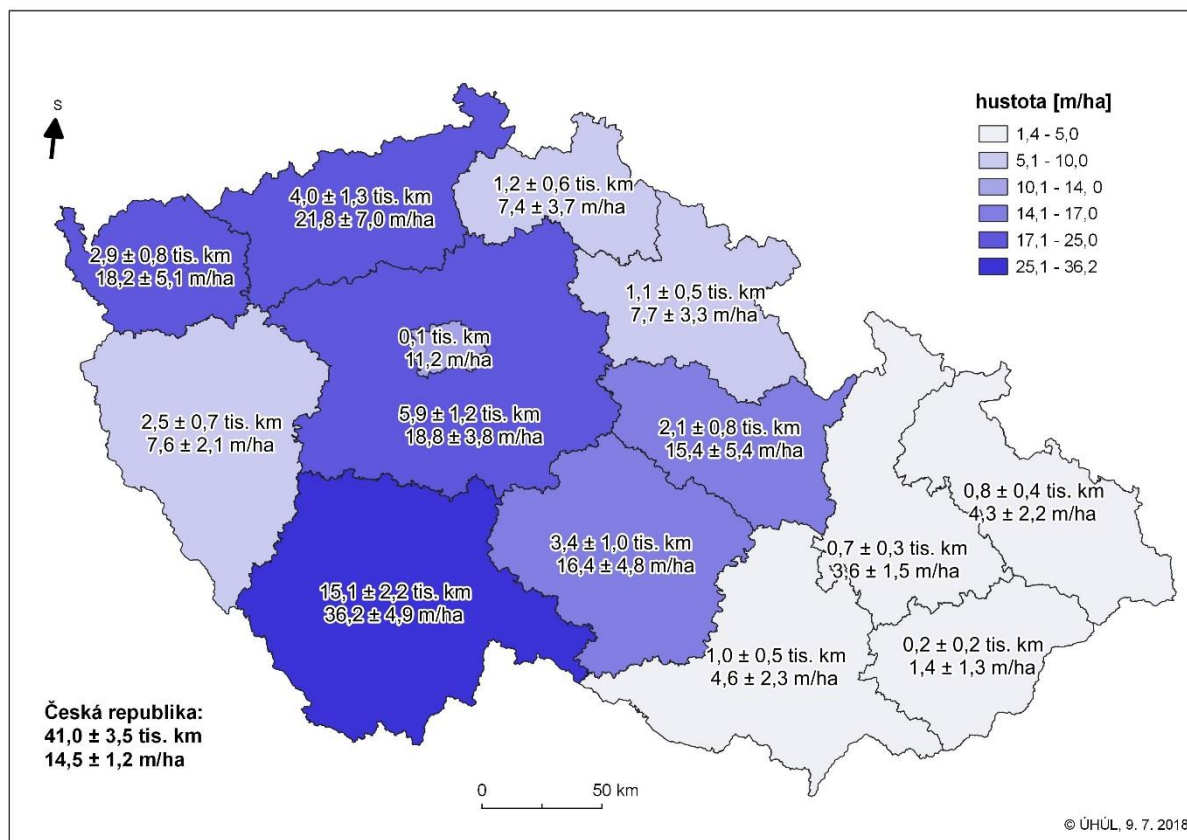
Odhadnutá hustota přirozených toků (bystřin a říček) v krajích je velmi rozdílná. Nejvyšší hustota přirozených vodních toků byla odhadnuta ve třech moravských krajích – Zlínském ($35,4 \pm 5,9$ m/ha), Moravskoslezském ($27,3 \pm 4,9$ m/ha) a Olomouckém ($26,0 \pm 5,0$ m/ha). Nejnižší pak v kraji Jihomoravském ($13,4 \pm 3,1$ m/ha) a Plzeňském ($14,6 \pm 3,4$ m/ha).

Rozdíly v hustotě umělých vodních toků mezi kraji jsou v porovnání s rozdíly hustoty přirozených toků výrazně vyšší. Nejvyšší hustota umělých toků byla zjištěna v kraji Jihočeském ($36,2 \pm 4,9$ m/ha) a Ústeckém ($21,8 \pm 7,0$ m/ha). Několikanásobně nižší hustotu pak vykazují všechny moravské kraje - Zlínský ($1,4 \pm 1,3$ m/ha), Olomoucký ($3,6 \pm 1,5$ m/ha), Moravskoslezský ($4,3 \pm 2,2$ m/ha) a Jihomoravský ($4,6 \pm 2,3$ m/ha).

Kartogram 1: Hustota přirozených vodních toků (bystřin a říček) v krajích, období NIL2 (2011-2015)

Kartogram 2: Hustota umělých vodních toků v krajích, období NIL2 (2011-2015)

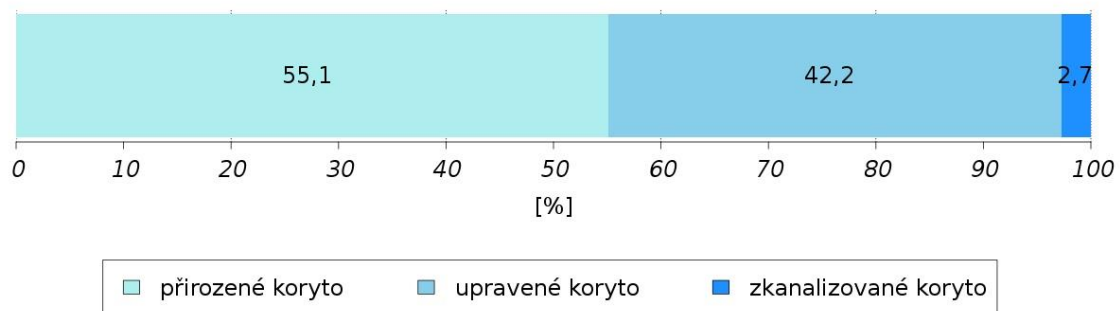
Přirozenost koryta vodního toku

Přirozenost vodního toku určuje, zda tok protéká zcela přirozeným korytem bez úprav, nebo je vodní tok uměle regulován. Přirozenost se posuzuje v místě protnutí toku transektem. Rozlišovány jsou toky s přirozeným korytem, kde směr toku není upraven a není přítomno žádné technické zpevnění břehů nebo dna toku (beton, kámen, oplůtky atd.). Dále jsou to toky s upraveným směrem koryta bez technického zpevnění. Poslední kategorií jsou vodní toky zkanalizované, kdy jsou břehy nebo dno toku technicky upraveny.

Celková délka vodních toků s přirozeným korytem činí 55,5 ± 3,6 tis. km, tj. 55,1 ± 2,5 % z celkové délky vodních toků v lesích. Podíl toků s upraveným korytem bez dalšího technického zpevnění byl odhadnut ve výši 42,2 ± 2,5 %. Pouze 2,7 ± 0,8 % vodních toků je vedeno ve zkanalizovaném korytě.

Tab. 2: Přirozenost koryta vodních toků, NIL2 (2011-2015)

Přirozenost koryta	Délka [tis. km]	Spodní mez	Horní mez	Podíl [%]	Spodní mez	Horní mez
Přirozené koryto	55,5	51,9	59,1	55,1	52,6	57,7
Upravené koryto	42,5	38,9	46,0	42,2	39,6	44,7
Zkanalizované koryto	2,7	1,9	3,6	2,7	1,9	3,5
Vodní toky	100,7	95,5	105,9	100,0		

© ÚHÚL, 18. 7. 2018

Graf 2: Podíl vodních toků podle přirozenosti koryta, NIL2 (2011-2015)